

OSP Szaniawy-Matysy

- Rok powstania: 1918
- Liczba członków: 20
- Szaniawy-Matysy 80, tel. 666 867 998 (prezes)

Władze OSP

- Prezes: Jerzy Zarzycki
- Wiceprezes: Adam Trochim
- Naczelnik: Krzysztof Ryszard Cała
- Skarbnik: Grzegorz Nowik
- Sekretarz: Andrzej Nurzyński

Tuż po zakończeniu I wojny światowej kilku mieszkańców wsi wpadło na pomysł, aby w Szaniawach-Matysach założyć straż ogniową. Przewodził im **Kazimierz Wadas**, który napisał stosowną prośbę do Sejmiku Powiatu Łukowskiego: ?Niniejszym spieszymy zawiadomić Jaśnie Wielmożnych Panów, że we wsi Szaniawy Matysy, gminy Trzebieszów powiatu łukowskiego, zakładamy Straż Ogniową Ochotniczą, w myśl uchwały powziętej w dniu 25 września 1918 roku, której kopię przy niniejszym załączamy. W wykonaniu uchwały, natychmiast po uzyskaniu akceptacji Władz przystępujemy do realizacji naszych zamierzeń. Straż nasza obowiązuje się gasić pożary w okolicy w promieniu minimalnie 5 wiorst. Nie posiadając dostatecznych funduszy na kupno narzędzi strażackich, a pragnąc powziętą uchwałę zrealizować jeszcze w ciągu jesieni, zwraca się niniejszym do Wielmożnych Panów o przyznanie zasiłku pieniężnego na kupno niezbędnych narzędzi strażackich?.

Założyciele przystąpili do gromadzenia narzędzi strażackich. Zakupili m.in. bosaki dwu- i trzyzębne, trąbkę sygnałową, sikawki z węzami ssawnymi, węże gaśnicze konopne, bandaże gorsetowe, komplety dymne, topory strażackie, znaczki rozpoznawcze, prądownice, hełmy, linki i wiele innych przyborów.

W styczniu 1920 roku Straż Ogniowa Ochotnicza w Szaniawach-Matysach została zalegalizowana przez Ministra Spraw Wewnętrznych. Wydano na to 10 marek, jako koszty ogłoszenia o rejestracji stowarzyszenia.

Historia wsi i jej mieszkańców toczyła się zwykłym trybem, czas odmierzały pędzące pociągi traktem brzeskim Warszawa-Brześć. Strażacy pierwszy swój przyrząd do alarmowania otrzymali właśnie od kolejarzy ? był to bufor od pociągu zawieszony na topoli, w którego uderzano metalowym młotkiem. Wkrótce jednak druhowie nabyli syrenę elektryczną, dzwon, pompę ? sikawkę na dwóch drewnianych kołach o większej wydajności i beczkowóz.

Druhom brakowało jednak własnej siedziby. W 1938 roku cała wieś przystąpiła do gromadzenia

materiałów budowlanych. Mieszkańcy zwieźli drewno oraz kamienie na fundamenty. Plac pod remizę zakupiono ze składek odpustowych od Józefa Zarzyckiego. Jednak projekt wzniesienia budynku nie został zrealizowany ? wszystko przerwał wybuch II wojny światowej.

Tuż po wyzwoleniu **Antoni Byczuk**, z zawodu murarz, na działce wydzielonej z komasacji gruntów, rozpoczął z druhami budowanie długo wyczekiwanej strażnicy. Postawiono mury na wysokość 2 metrów, ale z przyczyn niezależnych od strażaków, przerwano roboty na kilka lat. Po prostu zabrakło funduszy na dalsze prace. Rozpoczęto je dopiero w 1957 roku kiedy udało się znaleźć trochę pieniędzy, a wśród mieszkańców zorganizowano specjalną składkę na ten cel. Jednakże władze Gminnej Spółdzielni w Trzebieszowie próbowały odebrać obiekt strażakom i przeznaczyć go na cele gospodarczo-handlowe. Ochotnicy doszli jednak do porozumienia ze spółdzielnią, na mocy którego w zamian za pomoc w ukończeniu budowy, stała się ona współwłaścicielem obiektu. W remizie odbywały się zabawy wiejskie, zebrania druhow oraz mieszkańców, garażowany był samochód strażacki i przechowywany sprzęt pożarniczy.

W 1971 roku **Mieczysław Gzara** za namową **Bolesława Dębowskiego** ? komendanta gminnego Straży Pożarnych w Trzebieszowie zorganizował żeńską drużynę strażacką. Druhny z zaangażowaniem wypełniały swoje zadania, brały m.in. udział w zawodach powiatowych, na których zajmowały czołowe miejsca. Wówczas do drużyny należały: **Jadwiga Celińska, Henryka Sawicka, Danuta Trochym, Barbara Wiśniewska, Jadwiga Szmulik, Jadwiga Bakiera, Stanisława Zakrzewska, Bogumiła Szaniawska, Barbara Szmuniewska i Teresa Sawicka.**

W tamtych latach największe zasługi dla rozwoju jednostki miał wspomniany **Czesław Gzara**. Obok niego udzielali się też: **Lucjan Zgorzałek, Józef Zarzycki, Mieczysław Gzara, Jerzy Olszewski, Jerzy Zarzycki i Roman Kowalski.** To właśnie tych druhow zarząd OSP postanowił nagrodzić i w 1977 roku wysłał ich na wyjazd szkoleniowo-wypoczynkowy do Niepokalanowa, rafinerii w Płocku i Czerwińska nad Wisłą. Zresztą inni ochotnicy z Szaniaw-Matysów również z oddaniem pracowali na rzecz swojej jednostki. Często brali udział w kursach i szkoleniach, podczas których podnosili swoje kwalifikacje.

Pierwszy samochód OSP otrzymała w 1996 roku. Był to Żuk z kompletnym wyposażeniem bojowym i uzbrojeniem osobistym, zakupiony za niewielką odpłatnością od Szkoły Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie. Wcześniej do akcji druhowie jeździli wozem konnym, a później prywatnym Żukiem. Ważnym wydarzeniem w historii jednostki była też uroczystość wręczenia sztandaru św. Floriana. Miało to miejsce 16 maja 1999 roku, a ceremonia ta została połączona z obchodami 80-lecia powstania OSP.

Przez wiele lat użytkowania stan Domu Strażaka pogarszał się. Dzięki staraniom straży i radnego **Henryka Mojzycha** w 2003 roku udało się wymienić dach i okna. Kontynuacja remontu realizowana była w 2007 roku. Jednym z inicjatorów prac był radny gminny **Andrzej Nurzyński**. Wykonano modernizację wnętrza remizy: położono nową podłogę, udało się zamontować ogrzewanie kominkowe i założyć instalację elektryczną.

W 2005 roku dotychczasowy Żuk został zastąpiony przez strażackiego Lublina. Samochód zakupiono ze środków gminy Trzebieszów oraz składek mieszkańców. Aby poprawić sprawność bojową jednostki, w 2006 roku na wyposażeniu OSP znalazła się nowoczesna motopompa marki Tohatsu. Jest ona wykorzystywana do akcji gaśniczych, a także korzystają z niej wszystkie jednostki biorące udział w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych.

W dziejach OSP w Szaniawach-Matysach zapisane są liczne akcje, w których brali udział ochotnicy. Każdego roku los przynosi sytuacje, z którymi strażacy muszą się zmierzyć. Do najważniejszych należy zaliczyć: gaszenie pożaru zabudowań mieszkalnych i gospodarczych w Zarzeczcu Łukowskim,

gdzie w 1961 roku spaliła się prawie cała wieś, gaszenie pożaru wagonów kolejowych z bawełną w 1974 roku, likwidację wycieku oleju napędowego z wykolejonych cystern w 1979 roku, usuwanie skutków huraganu, który spowodował wiele szkód w 2007 roku.

Strażacy udzielają się też podczas uroczystości religijnych, państwowych i gminnych. Tradycją jest uczestnictwo druhowów w warcie przy Grobie Pana Jezusa oraz udział we mszy św. rezurekcyjnej w kościele parafialnym w Szaniawach. Corocznie biorą udział w gminnych dożynkach.

Podczas 90-letniej działalności funkcję komendanta pełnili: **Kazimierz Wadas, Franciszek Wierzchowski, Stanisław Bancercz, Czesław Gzara, Marek Paszkowski, Mieczysław Gzara, Krzysztof Ryszard Cała i Jerzy Zarzycki. Prezesami byli: Marian Izdebski, Stanisław Niedziółka, Lucjan Zgorzałek, Janusz Zarzycki oraz obecnie Jerzy Zarzycki.**

W 2008 roku radny gminny **Andrzej Nurzyński** opracował plan odnowy miejscowości Szaniawy-Matysy, który został zatwierdzony przez mieszkańców i Radę Gminy Trzebieszów. Plan został zrealizowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. W ramach tego projektu na terenie OSP Szaniawy-Matysy rozbudowano pomieszczenie świetlicy wiejskiej: powstała sala bankietowa, kuchnia z wyposażeniem, łazienki oraz nowy garaż na samochód strażacki. Ponadto wykonano boisko do siatkówki, koszykówki i plac zabaw dla dzieci. Inwestycję zrealizowano ze środków gminy Trzebieszów przy 75% wsparciu funduszy unijnych. Obiekt oddano do użytku w 2010 roku.

W trakcie przygotowania projektu okazało się, że działka na której usytuowana jest remiza OSP ma nieuregulowany status prawny. Andrzej Nurzyński przygotował wniosek do Sądu Rejonowego w Łukowie o zasiedzenie nieruchomości OSP Szaniawy-Matysy, a w sprawę zaangażowali się także druhowie: **Janusz Zarzycki, Dominik Szczygielski i Roman Zarzycki.** Po ponad pół roku od złożenia wniosku Sąd ogłosił postanowienie o zasiedzeniu, założono także księgę wieczystą.

W ramach realizacji projektu reaktywowano Koło Gospodyń Wiejskich, które współpracuje z jednostką. Od 2010 roku w świetlicy organizowane jest spotkanie opłatkowe dla wszystkich mieszkańców Szaniaw-Matys, które stały się lokalną tradycją. Zorganizowano kilka zabaw, w świetlicy odbywają się spotkania rodzinne, przyjęcia komunijne, z okazji chrztów, jubileuszy, pogrzebów i zebrania mieszkańców. W 2016 roku dobudowano kotłownię i wykonano centralne ogrzewanie całego budynku.

Druhowie biorą udział w zawodach i ćwiczeniach strażackich, zabezpieczeniu imprez i uroczystościach patriotycznych. Od 2012 roku uczestniczą w uroczystościach upamiętniających akcję ?Mitropa?. Była to spektakularna akcja przeprowadzona przez Armię Krajową WIN w 1946 roku. Oddział po dowództwem por. Tadeusza Marczuka ps. ?Kurzawa? zatrzymał Mitropę czyli wojskowo-dyplomatyczny pociąg radziecki. Bez rozlewu krwi rozbrojono ponad 200 żołnierzy Armii Czerwonej, w tym pięciu generałów i kilku wysokich rangą funkcjonariuszy NKWD jadących na naradę wojskową do Warszawy. Akcja odbiła się szerokim echem w kraju, opisywały ją również agencje światowe. W 2016 roku druhowie Andrzej Nurzyński i Adam Trochim byli członkami budowy pomnika ?Mitropa?, który powstał w 70. rocznicę akcji. Jednostka brała udział w uroczystym odsłonięciu pomnika. Była to doniosła uroczystość z udziałem parlamentarzystów, władz centralnych, samorządowych, kompanii reprezentacyjnej Wojska Polskiego, orkiestry wojskowej, licznych delegacji z kraju i zagranicy.

W 2017 roku druhowie aktywnie uczestniczyli w organizacji dożynek gminno-parafialnych w Szaniawach-Matysach. Brali także udział w pogrzebie ostatniego żołnierza niezłomnego chor. Antoniego Dołęgi ps. ?Znicz?, który odbył się w Popławach-Rogalach.

Funkcję prezesa w ostatnich 10 latach pełnili: **Dominik Szczygielski i Ryszard Smarzewski.**

Obecnie nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwają: **Jerzy Zarzycki, Adam Trochim, Krzysztof Ryszard Cała, Grzegorz Nowik, Andrzej Nurzyński, Krzysztof Kowalski, Grzegorz Kowalski, Michał Dąbrowski, Ireneusz Matejek, Ryszard Smarzewski, Mirosław Mitura, Wojciech Grzejdak, Dominik Szczygielski, Łukasz Wiszniewski, Konrad Trochim, Mirosław Zarzycki, Gabriel Balwiz, Łukasz Rusiniak, Marcin Machowiec, Przemysław Trochim, Damian Kruczek, Dariusz Kruczek, Henryk Mojzych.**

Członkiem honorowym jest **Jarosław Zarzycki.**

W niebiańskich zastępach św. Floriana służą już m.in.: **Mieczysław Gzara, Antoni Mościcki, Czesław Sawicki, Antoni Szmuniewski, Franciszek Zarzycki, Janusz Zarzycki, Roman Zarzycki, Kazimierz Wadas, Czesław Gzara, Franciszek Werzchowski, Marian Izdebski, Stanisław Bancierz, Józef Zarzycki, Wacław Olszewski, Jerzy Olszewski, Arkadiusz Olszewski, Lucjan Zgorzałek, Roman Kowalski.**